

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vicențiu Babeș No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea“.
„Vom lavi de-opotrivă în Jidanul parazitar și în Românul necinstit și înstrăinat.“

Împare sub conducerea unui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori ... Lei 160
Pentru intelectuali ... Lei 200
Pentru Instit și fabrici ... Lei 500

O mărturisire.

Oricine a urmărit cu oarecare atențiune activitatea noastră, și-a dat seama desigur că, spre deosebire de celelalte organizații politice, noi suntem singura înghetare de masse cu membrii din toate clasele sociale dela care organizație membrii nu urmăresc profituri materiale, situații strălucite și nici avantajii personale. Dela noi nimenea nu poate aștepta oase de ros și nici ocazii de răsplătire a muncii. Noi cerem membrilor și tuturor românilor conștiința sacrificii fără a le pune în vedere o contravaloare.

Când pentru prima dată după unire în cuprinsul hotarelor patriei întregite, dela acest colț de țară am dat semnalul luptei pentru eliberarea românilor din ghiarele mizerabilului popor jidan, am arătat greaua luptă la care ne înhămam de bunăvoie și sacrificiile, ce trebuie să aducem pentru izbânda cauzei. Am fost ascultați și urmați de o imensă lume cunoscută și de unanimitatea populației rurale. Știrile noastre înțesându-se zi de zi cu noi luptători, văzându-ne încurajați și aprobați din toate părțile, am căpătat convingerea că munca noastră este împărtășită de populația română și că răspunde unei reale nevoi. Avem înaintea noastră pusă problema: scăparea populației, și în deosebi aceia a satelor, din mâna jidanilor și a jidoviților jefuitori.

Cât am muncit pentru ajungerea scopului se știe. Că nu ne-am retras din luptă nici sub povara celor mai grele încercări este în deosebire cunoscut. Când printr'o nefericită inspirație frontul ni s'a rupt în două, noi am rămas neclintii la postul datoriei. N'am cedat stăruințelor nimănui și nici nu ne-am lăsat amăgiți de promisiuni sau situații, cari ne-ar fi pus la adăpost de grija zilei de mâine.

Crezul nostru în momentul când ne-am avântat în luptă a fost unirea întregii suflări creștinești în contra hoardelor evree strecurate în mijlocul nostru și cari sunt o stavilă hotărâtă în contra propășirii economice a populației satelor. Evoluția împiejurării ne-a obligat să ne întovărim cu toți aceia, cari au mărturisit aceiaș credință cu noi. Când dezbinarea a survenit, încrezătorii în steagul nostru am mers înainte încredințați că suntem pe calea cea bună. N'a fost o desbinare propriu zisă cu tendința de a nimici organizația. A fost o chestie de principii sau mai bine zis o controversă asupra aplicării programului L. A.

N. C. Fără învinși și învingători, fără capitulări și fără obiceiurile invective, după serioase consfătuiri între conducătorii organizației, s'a căzut de acord asupra principiilor litigioase și din nou uniți în jurul aceluiaș steag ne desfășurăm programul.

Nici o clipă nu ne-am îndoit asupra rostului muncii noastre și tocmai aici stă taina puterii noastre. E adevărat că o înfimă parte ne-a părăsit. E și acesta un câștig de care ne bucurăm. Oamenii, cari și-au alipit umerile la ale noastre fără a avea întărită convingerea cași noi, n'au ce căuta între noi. Ne încurcă gospodăria și într'un moment decisiv ne pot da lovituri păgubitoare.

Spovedindu-ne în felul arătat nădăjduim să fi lămurit pe toți aceia, cari grație stăruințelor dușmanilor noștri vor fi slăbit întrucâtva în credința rostului organizației noastre.

Precisăm: un moment nu ne-am gândit să slăbim lupta începută în contra jidanilor și a jidoviților. Din contră; o intensificăm și nu dezarmăm atâta timp, cât nu ne-am debarasat de aceste ploșnițe. Având de partea noastră întreaga suflare creștină și dreptatea cauzei pentru care luptăm, avem de partea noastră izbânda asigurată. Toată concesiunea ce-am putea-o face organizațiilor jidănești este sfatul ce le dăm: să și retragă fondurile puse în circulație cu destinația de a ne slăbi. Să și-le economisească pentru vremuri mai grele, cari n'au să întârzie și când vor avea mare lipsă de numerar. Când va suna ceasul călătoriei le va cădea greu plecarea la drum cu mâna goală.

At. Motogna

„REȘIȚA“.

Dela noua ei organizare este zilnic atacată de zările minoritare, în deosebi, ziarul „Keleti Ujság“ din Cluj și un ziar șvăbesc din Timișoara, s'au socotit chemați a se răboli cu domniile dela Societatea U. D. R.

Ziarul șvăbesc din Timișoara atacă conducerea Reșiței că, sub masca naționalizării, înlocuiește elementele minoritare și că muncitorimea se concediază fără motive serioase, cu droaea.

Sunt oare serioși domniile dela susmenționatele ziare, când vorbesc, că în locul elementelor neromâne să aduc români? este în țara românească o provocare? Noi credem că se repară numai întrelăsările din trecut. Devine un loc liber, este foarte natural ca să-l ocupe un român. Credem și susținem că jocul de mai înainte nu se mai poate repeta. Români să fie boicotați, prigoniți în țara lor și de răul străinilor să-și părăsească țara, și să apuce drumurile pribegiei.

Doar, orice țară își ocrotește fil săi, aplicându-i pe ai săi în industrii, este dar firesc ca și noi să ne aplicăm

Bărbați de stat din alte țări și dela noi.

Poporul nostru merită altă soarte, alți conducători.

Dacă examinăm puțin situația politică a tuturor țărilor din Europa fie a celor din apropiere ori mai îndepărtate, fie a celor învingătoare, învinse, ori cari au fost neutre în marele război, trebuie să constatăm cu durere că toate, dar toate se bucură naintea fiecărei alte țări singuratic și naintea Ligei Națiunilor de o autoritate, de o încredere mai mare decât scumpa noastră Țară Românească.

Dacă ne interesăm la fel de starea economică-financiară, — mâine, poi mâine și de cea socială-morală — a altor țări de asemenea trebuie să recunoaștem că fiecăreia îi merge mai bine, se consolidează văzând cu ochii și le surăde o îmbunătățire materială sigură în viitorul apropiat.

Și atunci ne punem întrebarea de ce oare tocmai noi, țara noastră mare și frumoasă trebuie să fie mai mult desprețuită naintea lumii decât ori care alta? De ce nouă, poporului român, ne merge mai rău decât altora? și sărăcim pe zi ce trece, dovadă falimentele fără număr al prăvăliilor, întreprinderilor comerciale industriale și a instituțiilor financiare-economice, cambii protestate, publicațiuni de licitațiuni etc. etc.

Și mai dureros este că dintre toți locuitorii țării în prima linie Români și dintre aceștia, țărănimea, „talpa țării“ a ajuns și ajunge la ruină materială desăvârșită. Nu cred să fie suflet de

om, căruia, interesându-se mai de aproape de viața plină de grijă și năcazuri, de viața nenorocită, plină de neajunsuri a bietului țăran, să nu-i fie milă, să nu-l doară, când îi vede starea, de compătimit, plină de chinuri în care a ajuns!

Și atunci apoi ne întrebăm, dar cine sunt vina miseriei naționale și cine sunt chemați să îndrepteze starea de deplâns de azi, în care se află țara și poporul românesc?! Răspunsul este: Bărbații de stat! Ei singuri sunt vinovați pentru toate și ei singuri au puțința și datorința sfântă să scape neamul și țara dela peire.

Acest lucru l'au făcut bărbații luminați ai altor țări, ai altor popoare și acest lucru trebuie să-l facă și conducătorii poporului nostru; îl pot face însă nu bătându-și joc unii de alții, nu înjurându-se reciproc ca la ușa cortului și ca nebunii, ci apropiindu-se între ei și luând împreună măsuri de asanare cel puțin în ora a douăsprezecea.

Le va lumina Dumnezeu sf. mințile și înțelegând situația se vor pune pe lucru toți pentru unul și unul pentru toți?! atunci le va fi bine lor și țării și neamului întreg! Vor rămânea surzi, orbi și plini de răutate și pe mai departe?! va fi vai de noi, dar în prima linie de ei, de criminalii națiunii, fiindcă poporul nostru merită altă soarte, alți conducători.

O. B.

copii noștri. În țara noastră, aproape în toate întreprinderile, majoritatea meseriașilor, muncitorilor este cea străină, ba sunt fabrici unde nu găsești un singur român. Dovada cea mai bună ne-o servește doar industria din Timișoara, care nu se rușinează să primească bani românești, ba încă cu un procent de 6 la 100 și în acelaș timp, ferească Domnul ca un lucrător român, intelectual, meseriaș să poată pătrunde în aceste industrii.

Întrebăm: este just!? La vecinii noștri, în Jugoslavia se întâmplă așa ceva?

Noi însă, cum suntem dela fire mai indulgenți, mai toleranți, înghițim cele mai brutale ofense, ba nu îndrăsnim nici măcar să ripostăm.

Cu doi ani numai înainte, când direcția școlii de ucenici era în mâna unui inginer ungar, din 700 ucenici, nu știu dacă au fost 20 de români. Elevii români deși cunoșteau limba română și deși erau mai bine pregătiți, totuși nu puteau fi primiți.

Să mai spune că la Reșița se concediază lucrătorii, oare fabricile din

Timișoara de ce au concediat acum câteva luni lucrătorii? Ce este mai curios, este polemica ziarului „Keleti Ujság“ din 13 și 16 Mai referitoare la disolvarea Direcțiunii superioare a U. D. R. și revenirea directorului Weit. Se vede însă că cei dela Keleti Ujság, visează mereu. Noi nu le putem spune mai mult, decât, să le amintim proverbul: „paserea [mălal] visează“. În ce privește organizația actuală, cei dela Keleti Ujság, sunt foarte rău informați. Directorul general nu mai există, prin urmare, d-l Kundl este numai inginer consultativ și nu director general, iar d-l Agripa Popescu este Directorul superior și nu șef de serviciu. Și totodată le mai spunem celor dela Keleti pentru a se liniști, că Direcțiunea superioară, respective, organizația actuală, nu se va schimba deloc, ci va rămâne așa cum este, pentru că așa o reclamă și interesele Neamului și a Țării Românești.

Nu înțelegem însă supărarea domniilor dela sindicatul internațional, cari caută a se înțelega că ei sunt socialiști. Aplică ei oare dogmele socialismului? Înțeleg ei că ce însemnează măcar

Dezastrul Băncii Asociației din Arad

Gestiunea frauduloasă a Direcției Karton & Comp. Incercări de salvare. O acțiune subversivă în contra creditorilor Băncii.

Prăbușirea băncii asociate din Arad, cu consecințe din cele mai grave pentru populația acestui județ, continuă a ține într-o agitație și neliniște de jumătate an opinia noastră publică, în deosebi pe cei aproape patru mii de creditori, păgubiți, ai acestei instituții financiare.

Dezastrul brusc și declararea insolvenței în Noemvrie trecut, nu era o criză temporară provocată de situația economică generală, sau de împrejurările critice, între care se sbate de câțiva ani încoace comerțul industria și toată pulsația vieții noastre economice financiare, ci rezultatul inevitabil al unei serii întregi de operațiuni de rea credință și manipulare frauduloasă a banului public, din partea acelora, care administrau discreționally și fără nici un control 130 milioane lei.

Cazul băncii Asociației și altele similare în ultimul timp, relevă o problemă socială nouă și de cea mai mare importanță: *legiferarea controlului instituțiilor financiare și administrarea banilor publici din partea instituțiilor de credit, sub supravegherea statului.*

Prevederile legii comerciale și eventuale sancțiuni penală, s'au dovedit ineficace și insuficiente pentru preîntâmpinarea crăchurilor bancare și a ruinei materiale a creditorilor.

Legea actuală nu admite nici deponentului nici chiar un control individual în gestiunea institutului de credit, adunarea generală nu este în măsură a se convinge de situația reală, decât din „raportul” Direcției — întocmit după bunul plac alor câțiva acționari, cu majoritatea acțiunilor; — operațiunile de bancă, creditele etc se efectuează mai adeseori de doi-trei membri ai direcției, iar la un moment dat, intervine sistarea plăților, dezastrul falimentar și scuza cu „situația economică rea,” ori „nepriecerea directorilor”!

Mii de creditori, nenumărate existențe se văd într'un moment ruinați complet, întreg avutul și agonisirea de o viață, câștigul și munca unui șir de ani a unei generații poate, dispărând și oameni bătrâni, orfani, instituții publice ruinați pentru totdeauna fără posibilitate de refacere.

Scene tragice de cea mai justificată revoltă constat zilnic pe urmele dezastrului dela B. Asociația, prezentându-mi-se între numeroasele victime ale băncii, câte o văduvă, mamă alor patru copilași, implorându-mi concursul pentru salvarea cel puțin a unei părți a depunerii sale de câteva mii de lei, câștigați din spălătul rufelor în 3 ani de mizerie și dela care îi atârna creșterea copilășilor.

Tărâni din satele județului, văzându-și pierdut tot rodul trudei și a muncii istovitoare de ani de zile prin fabricile Americii, nădăjduesc să mai potă obține din acțiunea de salvare atât, cât să poată reîntoarce în minele de cărbuni și în fabricile din lumea mare.

Iată o palidă schiță a consecințelor sistemului de administrare a banului public, sistem chemat exclusiv, să înbogătească pe

membrii Consiliului de Administrație și să nimicească în ori care clipă mii de existențe, nefericiți deponenți, cari își încredințează întreg avutul și viitorul, azi lui Karton și György, mâne altora... Banca Industrială a Poporului, Banca Sârbească, Bihoreana, Banca Satu Mare, Asociația Cluj etc. etc. tot atâtea prăbușiri frauduloase.

Cum se constituie Banca Asociației?

Doi inezivi necunoscuți, Karton A. și Ignatie György, hotărăsc într'o bună zi înființarea unei bănci în frunțașă comună Ineu din jud. Arad, cu un capital social de câteva zeci mii lei și după scurt interval de timp, prin împrumuturi ipototecare cu procente mari, întreprinderea merge strună, la scadență averea debitorilor se vinde fără considerare, iar capitalul se urcă an de an.

Cu un capital de 2 milioane, afacerea Karton & Comp. își mută sediul la Arad, unde câștigă adeziunea celor doi comrcianți avuți Dr. Éles și Polatssek, ba mai atrag în mreje și câțiva români, cari primesc bucuros câte un loc în Consiliul de Administrație, încasând beneficiile anuale fără nici o muncă, deoarece toată conducerea și administrarea o are și mai departe consorțiul vechi.

Capitalul social se urcă la 10.000.000 în acțiuni neachitate nici când și din cari, marea majoritate bine înțeles este a lui Karton, György, Polatssek.

Pentru ademenirea publicului, oferă după depuneri 26%, dobânzi imposibile, pe care deponenții de altcum nu le primesc nici când, căci se capitalizează continu și fiecare își vede astfel după 4 ani capitalul dublat, pe hârtie.

Datorită acestei manopere de a acorda procente exagerate și ireale, depunerile se urcă în scurt timp la suma de 120 milioane lei, un capital enorm, lăsat la dispoziția și administrarea lui Karton, György și Éles directorii arestați ai Băncii Asociației.

Operațiunile frauduloase.

Zece membri ai Consiliului de Administrație, în frunte cu președintele Dr. Éles își deschid cont curent, împrumutând fără nici o garanție sau acoperire, suma de 14 milioane Lei dela Banca Asociației de sub conducerea lor! De prezent fiecare din acești debitori de rea credință sunt absolut insolvabili.

Președintele Cons. Adm. ridică singur 3.1/2 milioane lei în cont curent, fără garanție de un ban.

Pollatschek și Weiszberger membri ai direcției obțin un împrumut fără ipotecă în suma de 19 milioane Lei, în total întreprinderile de cărămide, țigle textile, mobile, fier de rachie etc. ale membrilor consiliului de Administrație obțin un credit de cca 50 milioane și fără ca în decurs de 2-3 ani să fi achitat din aceste credite un singur leu!

Nici odată banul public nu a fost furat mai fără scrișul de rușine și teamă de urmări, decât la Banca Asociației.

Firmelor comisionare Klein și Weinberger, Haker și Sternberg, Orban, li-sa acordat din partea lui Karton, György și Éles un credit de 51 milioane Lei, credit menținut ani de a rândul, fără nici o garanție oare care, fără restituire de nici un ban.

Toate acestea credite fabuloase și pierdute din primul moment ce au fost acordate, au fost trecute în bilanțul pe 1928 ca avere activă, ca un plasament asigurat, atunci, când toate acestea firme debitoare ale Băncii Asociației își încheiau bilanțele pe 1926 cu pierderi. (va urma)

Cum va fi vremea în Iunie.

Meteorologul austriac Adolf Zaiks publică următorul pronostic — prea puțin îmbucurător — cu privire la luna iunie: „O lună nu prea frumoasă. Multe ploii, pe alocuri furtuni puternice, soare puțin, temperatura în medie răcoroasă. Probabilități de uragane și catastrofe, pe alocuri inundații. Turburări mai însemnate pe la 4, 12, 17 și 29 Iunie. La început vreme frumoasă până la 4 Iunie, apoi o considerabilă scădere a temperaturii noaptea. Pe la 8 Iunie temperatura mai urcată, furtună. Pe la 12 Iunie cerul va fi iar acoperit, temperatura scăzută, vânt și ploii. Urmează câteva zile mai frumoase. Pe la 17 Iunie diverse turburări mai însemnate, apoi timp variabil în turburări locale și nopți răcoroase, mai ales pe la 23 Iunie. Urmează o îmbunătățire de scurtă durată, apoi iar vreme rea și temperatura scăzută”.

Vom vedea că se vor adevăra aceste preziceri cari se preferă la întreaga Europa, nu numai la o țară, ori ba. Ne-am bucura să fie preziceri mincinoase, dar până acum întâmplările le adevăresc căci iată ce știri primim:

In Basarabia grindină. În comuna Raciula, a fost o rupere de nori, urmată de ploaie torențială, care a înundat semănăturile pricinuind mari pagube.

Autorităților din Chișinău li s'a comunicat, că zlele trecute s'a deslănțuit o vijelioasă furtună urmată de ploii torențiale și grindină în comunele Vasoca, Telesovca și Telesovca veche din jud. Soroca. Au fost distruse numeroase semănături.

O turmă de 200 oi și doi cioabani au perit în vălele inundate de apă. Treizeci de case au fost distruse. Numeroși oameni au fost răniți. Vite și păsări multe s'au înecat. Pământul a fost acoperit cu strat gros de gheață. Pagubele sunt incalculabile. Jalea de nedescris. Autoritățile au trimis ajutoare.

Grindină în jud. Iași (Moldova). Ploaie și grindină au căzut asupra com. Bivolari. Au fost distruse multe semănături, mai ales cele de floarea soarelui.

Furtuna la Medgidia (Dobrogea). O violentă furtună, însoțită de o ploaie torențială, s'a deslănțuit asupra orașului Medgidia, pricinuind mari pagube caselor. Legăturile telefonice au fost deranjate.

În județul Aradului de asemenea a pustiit frigul și grindina o bună parte din recoltă și viile din Podgoria.

Țot la fel și în alte părți ale Ardealului.

Nici celelalte țări din Europa nu sunt scutite de ger și furtuni.

Congresul partidului poporului la Timișoara

s'a ținut în 4 Iunie, ziua când s'au împlinit zece ani dela înființarea partidului și un an dela căderea guvernului averescan. Au luat parte la acel congres toți conducătorii partidului în frunte cu dl general Averescu.

Tărâni încă au fost mai multe mii, cari în frunte cu dl Goldiș și mulți alți conducători bănățeni au primit cu urale și entuziasm de nedescris pe dl general Averescu și întreg statul major al partidului.

Au vorbit dnl: Goldiș, Imbroane, Dr. Bogdan, Dr. Nemoianu, Manolescu și Averescu, criticând la fel atât guvernul cât și pe național țărăniști.

La începutul întrunirii s'a petrecut un fapt regretabil și necuvincios, nedemn de oameni binecrescuți și serioși. Și anume național-țărăniștii au încercat să zădărnicească ținerea congresului. Au început fluierături și aruncări de ouă clocite, ceceea a dat cauză la o încăierare și o bătaie formală.

Natural național țărăniștii au fost bătuți și îndepărtați. Procedura lor a fost sub orice critică. Niște nebuni se pot deda la astfel de fapte periculoase, dar oameni întregi la cap nu.

Au fost însă puși la locul lor bine-meritat.

Teroarea național țărăniștii care își arată colții la toate ocaziile va avea urmări mult păgubitoare și pentru țară și neam, dar mai mult pentru însuși partidul lor, devenind odioși ca și liberalii în ochii tuturor; unii într'un fel alții într'altul!!

Cadoul regal trimis de un pantofar român clujan.

Luca Biriș măestrul pantofar, subpreședintele secției pantofarilor din Cluj, care în anul 1926 cu ocazia expoziției aranjată de secția pantofarilor din Târgu-Mureș a primit drept recunoștință pentru lucrările sale premiul I medalie de aur, — a trimis M. S. Regelui Mihai o păreche de pantofi în luna trecută. Pantofii donați erau din lac negru, garnisiți cu antiopă de culoare gri, cu fantastice decorații de găuri, sub cari era aplicată piele aurie, ce scotea mai mult în relief modelul.

Cadoul a fost trimis întovărășit de câteva rânduri, unde roagă pe M. S. să primească darul, care i a lucrat cu ambiția concentrată, că să dovedească faptul, că produsele pantofarilor ardeleni cu drept cuvânt ar putea concura cu fabricile din streinătate.

Plini de bucurie comunicăm acest triumf, care este nu numai fala dl-ului Luca Biriș ci și a tuturor colegilor profesionali. După informațiile câștigate Luca Biriș în curând va primi titlul de „furnizor al Curții Regale”.

cuvântul socialist? Noi credem că nu. Nu, pentru că socialistul adevărat spune ceceea a spus Isus Mântuitorul lumii: „ce ție nu-ți place, altuia nu face” lubește pe aproapele tău ca și pe tine însuși”. Câți muncitori români, și câți orfani de război au fost, refuzând de acești demagogi ai socialismului, când li s'au adresat! Dăm numai un caz din multele isprăvi ale acestor sfințici ai Moscovei. Muncitorimea Internațională din Reșița, și-a serbat ziua de 1 Mai în acest an în parcul „Iosefin”. Cu această ocazie Orfelnatul din Timișoara a găsit nimerit a trimite câteva colecte, crezând că se vor găsi inimi caritabile printre apostolii internaționali, cari vor da pentru micii orfani câte un leu, doi. Speranța a fost însă deșartă, că n'a dat nime nici măcar un leu. Ce e mai regretabil și dureros, este procedura dl-ului consilier și membru în delegația permanentă Gavron carele s'a adresat colectanților când i-au cerut un leu, cu: „Fuși de aici”. Ce e mai mult, a îndemnat și pe ceilalți că pentru așa ceva să nu dea bani. Probabil că dacă se colecta pentru tovarășul roșu, Bujor, era mai

marinimos. Cu altă ocazie vom arăta cine este Gavron și cine a fost, și-i vom întreba că unde și-a făcut avere, nu aici pe pământul stropit cu sângele eroilor noștri, a căror orfan i-au cerut să le dea măcar un leu? Pentru viitor le spunem D-nilor dela Orfelnat, ca să nu mai cercească milă dela acești oameni, căci s'ar păta jertfa de sânge a eroilor noștri, și ar fi drept o sfidare la adresa acestor mucenici. **Boldurean.**

Iudelor de sânge și iudelor de arginți

Mișel;... Mișei

de V. Petrescu-Vrancea

*Fământ și gol, fără pământ,
M'ați schingiut... cum voi ați vrut,
Și m'ați scuipat și m'ați bătut,
Uitând de legământ!...
Priviți cu toții 'n ochii mei
Sunt lacrimi... dar... sunt și scântel;
Ați pus poveri numai pe noi;
Ne-ați înjugat ca niște boi,
Răbdăm și chinul și nevoi;
Răbdăm mișel!...*

*Voi ne-ați purtat desculți pe drum
Flământzi copil în casă mor,
Și ne sfârșim de mila lor,
Ce-om face acum?...
Să plângem... nu suntem femei,
Să înjurăm de Dumnezeu!
Să blestemăm... la ce-o ji bun?...
Acestea-s fapte de nebun,
Mai bine atâtea să vă spun
Plecați mișel!...*

*Din greu... o ducem tot mai greu
Și istoviți de al iudei jug,
Cădem sub brazdele de plug.
Cădem mereu;
Cărmuitorii... sunt cu ei.
Tu... n'ai nici lan de secerat,
Ș'an cal la car de înhamat.
Dar să mai rabzi... nu-i de răbdat!...
Plecați mișel!...*

*Pământu 'ntreg al nostru e
Și sângele ce l'am vărsat
Și morții ce l-am îngropat
Și... ori și cel.*

*Și, nu vă dăm nici un crâmpel
Aicea sunt străbunii mei
Ce cred de ei, ați auzit,
Dorm azi... dar încă n'au murit,
Căci visul nu e împlinit!...
Plecați mișei!...*

*Am vrea și noi cu toți să știm,
Dece vă bateți atât joc,
Și'n loc de pâine... ne dați foc,
Și pentru ce trăim?
Să-mi spuți tu ludo, ce mai vrei
Cu fiii mei, ce ai cu ei?...
Sunt oropsiți, și e păcat,
Și n'au nimic de mestecat;
Ce mia-ți făcut, nu am uitat!
Plecați mișei!...*

*Plecați mișel, plecați acum,
Căci ce-aveți îngropat aici?
Plecați mai lute venetici,
Feriți din drum!...
Ne vom preface iar în lei
Și vom strivi pe toți acel,*

Se impune o anchetă severă.

În atențiunea dlui Prefect I. C. Georgescu al județului Arad.

S'a întâmplat că în comuna Macea (comună aproape de frontiera de Vest) persoane nedescoperite până în prezent au atacat și spart complet cu pietri geamurile dlui preot ort. rom. Oancea Remus.

După această năzdrăvănie dl părinte a făcut o adresă Primăriei, precum și dlui Prefect; în aceasta din urmă s'a vizat ca autor al acestui fapt persoana dlui Gh. Fărcaș notarul acelei comune.

Doamnel! Unde suntem, în țara lui Lenin și Trocky? Unde este prestigiul și autoritatea morală a unei persoane oficiale bănuțată ba chiar — acuzată — cu astfel de fapte nedemne de un intelectual.

Acest d. notar este acuzat prin gazetele străine că ar fi dispus jandarmeriei și guarzilor comunali ca să bată anumite persoane din comună, pe care apoi le-au terorizat până la sânge, dar mai este învinuit și cu reaua administrare și înstrăinarea banilor publici.

Sunt acestea adevărate? În cazul afirmativ es te o barbarie, iar în fața acuzelor cu rea administrare și sustragere de bani publici rugăm pe Dl Prefect să ia cele mai severe măsuri.

Dar după toate acestea punem și următoarea întrebare. Ce a făcut jandarmeria careș are sediul vis-avis de locuința dlui preot? Ce rezultat au cercetările întreprinse de postul de jandarmi?!

Având în vedere gravele acuze ce i-se aduc acestui domn notar, cerem o cât mai urgentă anchetă și întrucât s'ar afla că este vinovat de faptele care i-se impută, cerem să fie imediat îndepărtat din serviciu, și predat în mâinile autorităților judiciare, iar în cazul contrar să-și primească satisfacția venită.

Opinia publică este dornică de a cunoaște adevărul.

Vom reveni.

Cristal.

Parlament Național-Tărănist?

Partidul Național țărănist are intențiunea să fie în București adunare paralelă cu a parlamentului. La adunarea lor vor lua parte toți parlamentarii și foștii candidați de deputați. Majoritatea membrilor guvernului este pentru interzicerea acestei adunări, dar până acum nu s'a luat nici o hotărâre definitivă.

Național-țărăniștii cred că adunarea lor este mai îndreptățită să discute problemele, cari agit azi națiunea, fiind exponentul ei real. Ea va critica toată activitatea guvernului, va aduce hotărâri, cari apoi vor fi ratificate de delegații comunelor din țară...

Nu știm ce să credem despre încercarea aceasta, care n'are alt scop decât să forțeze guvernul să se retragă.

Cine va plăti pe parlamentarii și foștii candidați, cari vor merge la București? Fără bani va fi foarte greu să faci parlament!

Ce ne-au bătut, ce ne-au sculptat,
Ce ne-au oprit dela înclinat,
Și... vom da foc, în lung și lat,
Plecați mișei!

De-atâta răs... ne-am săturat,
Mormintele sunt jără cruci,
De avem un ban, tu ni-l apuci,
Și e păcat!..
Cu ce-l flămând să-mi spui ce vrei?
Privește ludo 'n ochii mei.
Căci astăzi nu mai pot răbda;
Inchinăte în legea ta,
Din mână viu nu vei scăpa.
Mișei mișei!

Sportul,

manifestare imorală!

— Așa susțin Calvinii —

Din Amsterdam se anunță, că Regina Wilhelmina a Olandei, nevoiod să asiste la inaugurarea oficială a jocurilor olimpice, care va avea loc la

A turbat un sat întreg

În comuna Săvădista, Jud. Clujului, s'au îmbolnăvit de turbare mai multe oi. Țăranii necunoscând turbarea au muș olle și s'au hrănit cu laptele lor. Unele din oi au fost tălate iar carnea a fost mâncată de săteni.

După vre-o 8 zile când olle turbate în număr foarte mare au început a se mușca între ele, ba au mușcat femei, copii și bărbați, a fost chemat medicul veterinar care a luat măsuri contra turbării. au fost trimiși la spital peste 100 de țărani mușcați.

Sa trimis în acest sat un medic care va sta trei luni pentru a băga de seamă sănătatea tuturor familiilor cari s'au hrănit cu lapte și cu carne dela olle turbate.

Iată ce nenorocire poate să aducă un câine turbat, care a îmbolnăvit olle și acestea pe gospodarii lor.

De aceea e bine ca să fie legați câinii peste zi, fiindcă mai ușor se pot cunoaște când încep să turbeze.

„Az utlevél tulajdonosa és az utlevelen megnevezett kiserője Magyarorszag területén alkalmazast, munkát nem vállalhat“. adică:

„Deținătorul pasaportului și însoțitorul lui nu poate fi angajat în oficiu nici ca muncitor în Ungaria.“

Aceasta este clauzula pusă pe pașapoartele cetățenilor români, cari merg în Ungaria, din partea consulatelor ungurești din România.

Și atunci întrebăm noi autoritățile noastre, de ce permit ele la tot felul de trași-imploși, cetățeni străini să rămăie cu anii în țară și îi angajează chiar și ca funcționari de Stat nemalvorbind de așa ziși „muncitori specialiști“, de cari sunt pline toate fabricile noastre. Acești străini: ingineri, medici, profesori și tot felul de muncitori pelângă, că iau pâinea din gura bieților cetățeni români, sunt și propagatori ai bolșevismului și a tuturor nemulțumirilor, care amenință ordinea publică tot mai accentuat pe zi ce trece.

Credem că este datorința sfântă a autorităților noastre militare și civile siguranță, poliție etc., să ne scape de plaga străinilor, punându-le în vedere să plece cât mai curând peste granițe, de unde au venit.

— În orașelul Huedin de 3 4 zile este un frig cumplit, ca și în luna ianuarie.

Pe vârful munților, zăpada a căzut din abundență, îmbrăcând tot ce era verde, cu o mantie albă. Pe vârful „Viădeasa“ zăpada are o grosime de 30—40 cm. Din această cauză, sămănăturile suferă foarte mult.

Recolta pomilor fructiferi e compromisă.

28 Iunie, va pleca zilele acestea într-o călătorie de recreație, în țările Scandinave. Ziarele cred că această hotărâre s'ar datorii influenței calvinistilor, cari declară sportul ca o manifestare imorală.

Așa cum se practică azi sportul este în adevăr sau un ce imoral sau un mijloc de a-și rupe omul gâtul. Dar cine recuoaște acest lucru?!

Pe cât îi e de greu săracului a trăi, atât este de greu bogatului a muri.

Dacă tavanurile temnițelor ar fi mai sus ridicate, ar încăpea și oameni mari.

Meritul arareori e recunoscut și mai arareori răsplătit.

Se zice:

Că iubita fostului prinț de coroană Rudolf al Austro-ungariei a murit la Praga ca cerșetoare. Ce ironie a sorții!

Că dl Ministru Argetoianu cu ocaziunea inspecției făcute în jud. Arad ar fi constatat că picloarele țaranului miroasă.

Este bine să știm și lacrul acesta fiindcă până acuma fiecare știa numai că „dela cap se impute peștele“.

Că la inspectoratul silvic din Chișinău (Basarabia) s'au constatat fraude de peste 60.000.000 Lei, din care cauză dl ministru al justiției a și dat ordin pentru arestarea imediată a inspectorului silvic din Basarabia Petrescu.

Câte milioane a defraudat? Mai mult de șasezeci! Aproape de ne'nțeles! Că în codru! Și fiindcă este vorba de o așa sumă mare, oare nu se va mușmaliza? Cel puțin o încercare trebuie să se facă!

Că canibalii (sălbatici cari mănâncă carne de om), nu vor să mai mănânce carne de femeie.

Exploratorii francezi din insulele Noule Hebride au comunicat Academiei franceze că antropofagii de acolo au hotărât să nu mai mănânce carne de femeie, aceasta deși carnea de femeie era considerată până acum ca o delicată. În ultimul timp ei însă au ajuns la convingerea că femeia este o creatură inferioară și de aceea au renunțat la ea.

Carnea albilor este mai bună, după părerea canibalilor, decât a tuturor celorlalte rase și mai ales e căutată carnea de albi tineri între 15—21 ani.

Curios lucru, că femeile numite de noi, „sexul frumos“ și cari nouă ne sunt așa de scumpe, cel puțin susținerea lor și așa de dulci, cel puțin gurița lor, sunt boicotate de oamenii sălbateci. Se pare că acești sălbateci vor fi ei proști în alte privințe, dar în ce privește femeile...?

Că o americană a jucat — fără întrerupere — 52 de ore și 40 minute. Bată-i să-i bată pe americanii aceștia, ei tot lată o fac.

Se întâmplă și în Europa că doarme câte unul mai multe zile, dar atunci spun oamenii că respectivul suferă de boala somnului, oare aceea care dansează 52 ore în continuu nu suferă de ceva boală? Poate, nu de a jocului dar așa la cap va fi având ceva. Ce ziceți?

Că un colecționar de tablouri din America a cumpărat cu 175 000 lire sterline, aproape 175.000.000 Lei, un singur tablou pictat de un pictor italian.

Înțelegem și noi să prețuim și să ne placă și nouă lucrurile frumoase, dar ca să dai sute de milioane pe un chip nu credem să fie o bravură.

Că femeile din Anglia au și drept de vot. Ei vezi, acum și femeile mănâncă, beau, fumează, se tund, chefulness, muncesc și pe deasupra mai au și drept de vot ca și bărbații și totuși, ce credeți cui îl trece prin minte să creadă că femeile sunt egale cu bărbații, altceva, cu totul altceva îl lipsește femeii ca să nu fie și pe mai departe inferioară bărbatului!

Că ungerii i-au făcut jidanului tânăr lord Rothermere o primire aproape regească, în întreaga țară pe unde a călătorit. Bine că au bani de aruncat în insuflețirea lor nebunatică.

Un ziar unguresc „Kis ujság“ are pe pagina I-a un tablou pe care se vede Ișig cu autoritățile ungurești la granița română în dreptul Debreținului iar dincoace grănicerii români gata de atac provăzuți chiar și cu mitraliere așezate în arbori... ceace ar fi impresionat adânc pe moșe al ungerilor și ar fi sberat: „hát ez a béke?“ „apoi aceasta-i pacea“?!... arătându-și nemulțumirea că românii sunt gata oricând să-și apere granițele contra oricui cu atât mai vărtos contra lordului Ișig Rothermere cel mic!

INFORMAȚIUNI

— Despre marea și foarte frumos reușita întrunire a L. A. N. C. ținută la Iași în Dumineca Rusaliilor, la care au luat parte aproape toți conducătorii Ligii Apărării Naționale Creștine unite în frunte cu Apostolul neamului A. C. Cuza, Zelea Codreanu, general Tarnovschi, general Macridescu etc. vom scrie în No viitor.

Premiile naționale de literatură pentru cea mai fecundă activitate în proză și poezie au fost acordate în anul acesta d-lui prof. N. Iorga și d-lui I. Minulescu.

Cu multă durere o spunem că nu este nici o zi lăsată dela D-zeu sf., în care să nu cetești câte, cel puțin, o știre că undeva în lumea mare s'a prăbușit un avion, un aeroplan strivind sub sfărâăturile lui pe eroii văzduhului.

Durere nici aviația noastră nu este cruțată de astfel de îngrozitoare nenorociri. Așa joi în 31 Mai s'a prăbușit la Pipera un nou avion „Potez XV“ și a cauzat moartea unuia dintre cei mai buni piloți, bietul Gh. Grigore și a mecanicului șef al escadrilei sale cu numele Șuteu.

Pagubă de viața bieților oameni și pagubă de milioane, cât costă câte un avion. Dar nu se poate ajuta nimic, fiindcă lumea vrea progres iar acela nu se poate ajunge niciodată fără jertfe!

Ministrul român la Budapesta col. Tr. Stârcea a murit subit. Cadavrul neînsuflețit a fost adus în țară și înmormântat cu mare pompă.

„A fost o inimă de aur și protector al tuturor oamenilor de omenie“.

Înalta Regentă, care a luat parte în șapte trecute la deschiderea solemnă a teatrului nou-reparat din Timișoara, va merge în 29 Iunie din nou în Bănat. Atunci se va desvâli în orașelul Comloș monumentul fostului luptător bândășan Ertimie Murgu, care s'a născut în acea comună în 1805.

El a fost sufletul luptelor politice a bândășenilor, purtate cu atât succes înainte de 1848 și în timpul revoluției. A fost ales ca deputat român în parlamentul din Budapesta de mai multe ori.

A suferit în repește rânduri temniță din partea asupritorilor unguri și interesant este că el a fost cel dintâi profesor de filozofie la universitatea din Iași.

Întrebăm de ce oare nu s'a sărbătorit și în Arad comemorarea neîntrecuților poeți Gh. Coșbuc și V. Alexandri?

Cine trebuia să se intereseze de aceste comemorări dacă nu societățile culturale? De ce n'au făcut-o?

Să sperăm că încă nu-i prea târziu!

Într-o presă serioasă mondială în frunte cu cea engleză consideră acțiunea jidanului Ișig Rothermere de a nebunie.

Oare numai ungerii sunt orbiți cu totul de minciunile lordului jidan!

— Cum pierdem obiceiul de a fuma? Țineți tutunul o oră în apă rece, stoarceți-l apoi în mână și pe urmă uscați-l la umbră. Când vă veți obișnui să fumați tutunul acela spălat, ceea ce o să se întâmple în câteva zile, fumați-l. Și după 5—6 săptămâni vă veți lăsa de el fără cea mai mică greutate.

AVIZ!

Dr. Ștefan Tămășdan med. univ., dentist reîntorcându-se din călătoria de studiu și a început ordinațiunile în Arad B-duc Regele Ferdinand No 15.

No. 582—1928.

Publicațiune.

Primăria comunei Săvârșin publică licitațiune minuendă pe ziua de 2 Iulie 1928 ora 11 pentru furnizarea alor 96 m³ lemne de foc cal. I. de fag și carpin, bine uscate, pentru încălzitul primăriei și locuței notarului.

Licitațiunea se va ține prin oferte închise și sigilate în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Săvârșin, la 30 Maiu 1928.

Primăria.

No. 424—1928.

Primăria com. Sănmartin.

Publicațiune de licitație.

Primăria comunei Sănmartin publică licitațiune pe ziua de 14 August 1928, ora 11 pentru furnizarea alor 6 vagoane lemne de foc cal. I necesare acestei primării, cât și 5 vagoane pentru școale primare de stat total 11 vagoane à 10.000 Kgr., în cantitate totală de 110.000 Kgr., pentru care cantitate antreprenorul este răspunzător, fiind preluarea lemnului procurate se va face numai după noua măsurare la gara C. F. R. din Șimand.

Ofertele închise și sigilate se vor trimite pe adresa primăriei Sănmartin jud. Arad, până în ziua licitației.

Odată cu ofertele se va depune și vadiul de 5% din suma oferită.

Condițiunile se pot vedea la primărie în orele oficioase.

Licitația se va ține în conformitate cu L. C. P.

Sănmartin la 30 Maiu 1928.

Primăria.

No. 425—1928.

Primăria comunei Sănmartin.

Publicațiune.

Primăria comunei Sănmartin, jud. Arad, plasa Sfânta-Ana publică licitație orală pe ziua de 7 Iulie 1928, ora 10, pentru vinderea alor 2 armăsari cari sunt altcum apți pentru reproductie.

Intrucât licitația de mai sus va rămânea fără rezultat licitația II-a se va ține în ziua de 24 Iulie ora 10 tot în localul primăriei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Sănmartin, la 30 Maiu 1928.

Primăria.

Tipografia Diecezană Arad.

Primăria comunei Săvârșin.

No. 589 | 1928.

Concurs.

Pentru complectarea postului de agent la aceasta primărie se publică concurs pe ziua de 1 Iulie 1928.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de Statut, funcț. publici până la data de 30 Iunie 1928.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în buget.

Săvârșin, la 30 Mai 1928.

Primăria.

Primăria comunei Săvârșin.

No. 588 | 1928.

Concurs.

Pentru complectarea alor 2 (două) posturi de impiegati la aceasta primărie se publică concurs pe ziua de 1 Iulie 1928.

Cererile ajustate conform art 7 din Statut, funcț. publici se vor înainta acestei primării până la data de 30 Iunie 1928.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în buget.

Săvârșin, la 30 Maiu 1928.

Primăria

Primăria Săvârșin.

No. 587—1928.

Concurs.

Pentru complectarea postului de secretar de notar (subnotar) la primăria Săvârșin se publică concurs pe ziua de 1 Iulie 1928.

Candidații vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de Statut, funcț. publici până la data de 30 Iunie

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în buget.

Săvârșin, la 30 Maiu 1928.

Primăria

No. 586—1928.

Publicațiune

Primăria comunei Săvârșin publică licitațiune minuendă pe ziua de 2 Iulie 1928 ora 10 pentru furnizarea petrolului, lămpilor, sticlelor de lămpi, etc. necesare iluminatului primăriei.

Licitațiunea se va ține prin oferte închise și sigilate în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Săvârșin, la 30 Maiu 1928.

Primăria.

No. 585—1928.

Publicațiune.

Primăria comunei Săvârșin publică licitațiune minuendă pe ziua de 2 Iulie 1928 ora 9 pentru furnizarea hârtiei, plicurilor, cernelei, pențelor etc. necesare cancelariei.

Licitațiunea se va ține prin oferte închise și sigilate în conformitate cu art. 72—88 din legea contabilității publice.

Săvârșin, la 30 Maiu 1928.

Primăria

Banca Națională a României.

Banca Românească și Banca „Albina”

fac cunoscut D-lor deponenți ai Băncii „Victoria”, că s'a mai acordat un scurt termen pentru primirea condițiilor de moratoriu și în consecință, domnii deponenți sunt rugați, ca în interesul D-lor, să se prezinte de urgență la Banca „Victoria” pentru subscrierea declarațiunilor, aducând și carnetele, fiindcă acțiunea de salvare se va începe numai după aderarea la moratoriu a tuturor deponenților cu depuneri peste Lei 10.000. În caz contrar, Băncile asanatoare se vor desinteresa complet de soarta Băncii „Victoria”, care în lipsă de ajutor urgent, va fi adusă în stare de faliment. Este în interesul binepricedut al tuturor deponenților ca acțiunea de salvare a băncilor asanatoare, adică deschiderea de noi și importante credite să se înceapă cât mai neîntârziat spre

a da Băncii „Victoria” posibilitatea a se reface prin intensificarea operațiunilor sale. Orice zi de întârziere aduce băncii pagube însemnate. Interesul deponenților, cari nu s'au pronunțat încă și a căror număr scade din zi în zi — căci grosul lor a primit deja condițiunile de moratoriu — este ca să adere fără amânare la aceste condițiuni prin semnarea declarațiunii respective.

Noi credem că fiecare român de bine, care nu dorește paguba și asigurarea avutului său și nici nimicirea și salvarea unuia dintre cele mai mărețe instituite ale noastre își va face datoria de bun patriot și va subscrie fără întârziere moratoriul respectiv.

CREMA DE FAȚĂ
„MARGIT”
De vânzare pretutindeni

IOSIF MUZSAI

magazin de baie

Arad, Visa Vis de Teatru orașului

Preț curent de primăvară:

Costum de primăvară la modă	Lei 1600
„ „ lână curată	„ 2450
„ „ Covercoat la modă	„ 3154
Pardisii de primăvară	„ 1950
Ulster la modă	„ 2350
Raglan de covercoat sau ulster	„ 3500
Pardisii fregoli	„ 2100
„ de cauciuc	„ 800
Costume pentru elevi după măsură	„ 1600

Croitorie la modă!

Mare asortiment de postăvarie!

Cumpărați ieftin la Magazinul rom.

MARCUBOTA

Magazin de ghete, pălării și articole de modă pentru domni

Arad, Bul. Regele Ferdinand 27

Sandale pentru copii dela Lei	140.—
Sandale pentru dame și domni dela	260.—
Pantofi tenis de pânză toate colorile	210.—
„ de piele pt. dame cu spargi dela	400.—
„ de piele pt. dame drap-surii dela	690.—
„ de piele pt. bărbați negri dela	580.—

pentru oficianți și studenți cu 10% reducere din prețurile de galant.

Prima

Croitorie

bărbătească

militară și civilă modernă

NICOLAE ARITON

Str. Bucur No. 14 execută comenzi prompt din stofele cele mai bune, confecțiuni elegante. Prețuri moderate.

DIRECȚIUNEA

UZINELOR DE GAZ

A ORAȘULUI ARAD

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorice înaltă, cu al cărui ajutor putem, ca în timpul de pace, lumina ieftin, încălzi, pregăti mâncări a călca rufe și a ne scărda. Instalațiunile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

UZINELE COMUNALE

SECȚIA GAZ AERIAN: ARAD

Str. Muciu Scevola 9, 11 și 13. — Telefon 27, 25 și 16.

BIROUL UZINELOR

din strada Eminescu No. 4 stă la dispoziția On. public în ce privește comenzi etc.

Palatul Cultural, pentru Biblioteca
Arad